

[Domov](#) > ... > [Denarni Zahtevki](#) > [Insolventnost/stečaj](#) > [Poland](#)

Insolventnost/stečaj

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Poljska

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Na Poljskem stečajne postopke v smislu člena 1(1) Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (prenovitev) urejata dva zakona:

- zakon z dne 28. februarja 2003 – zakon o stečaju (*Prawo upadłościowe*) (Uradni list (*Dziennik Ustaw*) 2016, št. 1520, kakor je bil spremenjen),
- zakon z dne 15. maja 2015 – zakon o prestrukturiranju (*Prawo restrukturyzacyjne*) (Uradni list 2022, točka 2309, kakor je bil spremenjen).

Določbe zakona o stečaju urejajo likvidacijske postopke v zvezi z insolventnostjo, tj. „stečaj“ (*upadłość*). Zakon o prestrukturiranju ureja postopke prestrukturiranja v zvezi z nevarnostjo insolventnosti, tj. „postopek za odobritev poravnave“ (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, členi 210–226h), „pospešeni postopek poravnavanja“ (*przyspieszone postępowanie układowe*, členi 227–264), „postopek poravnavanja“ (*postępowanie układowe*, členi 265–282) in „postopek sanacije“ (*postępowanie sanacyjne*, členi 283–323).

Cilj stečajnega postopka (*postępowanie upadłościowe*) je v čim večji meri poplačati terjatve upnikov in, če je razumno mogoče, ohraniti delovanje dolžnikovega podjetja. Stečajni postopek se začne le na zahtevo in vključuje dve fazi: postopek za razglasitev stečaja in postopek po razglasitvi stečaja.

Postopek za odobritev poravnave dolžniku omogoča, da sklene poravnavo, tako da brez posredovanja sodišča sam zbere glasove upnikov. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15 % vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Pospešeni postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi seznama terjatev, ki je bil odobren po poenostavljenem postopku, sklene poravnavo. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15 % vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15 % vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek sanacije dolžniku omogoča, da sprejme sanacijske ukrepe (namenjene reorganizaciji njegovega podjetja) ter po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Sanacijski ukrepi vključujejo pravne in praktične ukrepe, ki naj bi izboljšali dolžnikov ekonomski položaj in ponovno vzpostavili njegovo zmožnost izpolnjevanja obveznosti ter ga hkrati zaščitili pred izvršbo.

Stečajni postopek se lahko uvede zoper podjetnika. V skladu s členom 43(1) poljskega civilnega zakonika je podjetnik fizična oseba, pravna oseba ali organizacijska enota brez pravne osebnosti, ki ji je z zakonom dodeljena pravna sposobnost in ki v svojem imenu opravlja poslovne ali poklicne dejavnosti.

Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vloži dolžnik ali kateri koli od njegovih navadnih upnikov.

Stečajni postopek se lahko uvede tudi zoper:

1. družbe z omejeno odgovornostjo in delniške družbe, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti;
2. partnerje v poslovnih partnerstvih, ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;
3. partnerje v poklicnem partnerstvu.

Stečajni postopek se lahko uvede tudi zoper fizične osebe, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti (člen 491(1)1 in naslednji zakona o stečaju). Tak postopek se začne le na zahtevo dolžnika, razen če je dolžnik nekdanji podjetnik. V tem primeru lahko predlog za začetek stečajnega postopka vloži tudi upnik, in sicer v enem letu po izpisu podjetnika iz ustreznega registra.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne v zvezi s:

1. podjetniki v smislu člena 43(1) civilnega zakonika;
2. družbami z omejeno odgovornostjo in delniškimi družbami, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti;
3. partnerji v poslovnih partnerstvih, ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;
4. partnerji v poklicnem partnerstvu.

Postopka prestrukturiranja na podlagi zakona o prestrukturiranju ni mogoče začeti v zvezi s fizičnimi osebami, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti. Izvede se le na zahtevo dolžnika, razen v primeru postopka sanacije, ki se lahko začne tudi na zahtevo upnika, če je dolžnik insolventen.

Zakon o stečaju določa posebno obliko postopka prestrukturiranja, ki se začne v zvezi s fizičnimi osebami, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti, tj. postopek za sklenitev poravnave na skupščini upnikov s strani fizične osebe, ki ne opravlja poslovne dejavnosti (člen 491(25)–(38) zakona o stečaju). V skladu s temi določbami lahko dolžnik, ki je fizična oseba, ki ne opravlja poslovne dejavnosti in je postal insolventen, pri stečajnem sodišču vloži predlog za sklenitev poravnave na skupščini upnikov. Sodišče lahko dolžnika, ki je vložil predlog za začetek stečajnega postopka, napoti na postopek za sklenitev poravnave na skupščini upnikov, razen če je dolžnik v predlogu za začetek stečajnega postopka zavrnil sodelovanje v postopku za sklenitev poravnave na skupščini upnikov. Sodišče ugotovi dolžnikovemu predlogu za začetek postopka za sklenitev poravnave na skupščini upnikov ali lahko dolžnika napoti na tak postopek, kadar dolžnikova sposobnost ustvarjanja zaslužka in zaposlitveni položaj kažeta, da dolžnik lahko krije stroške postopka za sklenitev poravnave ter da je mogoče skleniti in izvesti poravnavo z upniki.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek se začne zoper dolžnika, ki je postal insolventen (člen 10 zakona o stečaju).

Dolžnik je insolventen, če svojih finančnih obveznosti ne more izpolniti, ko zapadejo v plačilo. Šteje se, da dolžnik ne more več izpolniti svojih finančnih obveznosti, če z njihovo izpolnitvijo zamuja več kot tri mesece. Dolžnik, ki je pravna oseba ali organizacijska enota brez pravne osebnosti, ki ji je pravna sposobnost dodeljena s posebnim zakonom, je insolventen tudi, če njegove finančne obveznosti presegajo vrednost njegovega premoženja in če se to stanje nadaljuje več kot 24 mesecev. Sodišče lahko zavrne predlog za začetek stečajnega postopka, če ni kratkoročnega tveganja, da dolžnik ne bo mogel izpolniti svojih finančnih obveznosti, ko zapadejo v plačilo.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne v zvezi z insolventnim dolžnikom ali dolžnikom, ki mu grozi insolventnost. Insolventni dolžnik je dolžnik, ki je insolventen v smislu členov 10 in 11 zakona o stečaju. Dolžnik, ki mu grozi insolventnost, je dolžnik, katerega ekonomski položaj kaže, da bi kratkoročno lahko postal insolventen.

Sodišče zavrne začetek postopka prestrukturiranja, če bi ta škodil upnikom.

Poleg tega zakon o prestrukturiranju določa posebne pogoje za začetek vsake vrste postopka prestrukturiranja.

Postopek za odobritev poravnave in pospešeni postopek poravnavanja se lahko izvedeta, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15 % vseh terjatev, ki upnikom dajejo

pravico do glasovanja o poravnavi.

Poleg tega sodišče zavrne začetek takega postopka, če ni dokazov *prima facie*, da bo lahko dolžnik stalno kril stroške postopka in obveznosti, ki bodo nastale po njegovem začetku.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa v stečajnem postopku vključuje premoženje, ki je bilo na dan razglasitve stečaja v lasti stranke v stečaju, in premoženje, ki ga je navedena stranka pridobila med *stečajnim postopkom* (člen 62 zakona o stečaju). *Izjeme od tega pravila* so določene v členih 63–67a zakona o stečaju.

Stečajna masa ne vključuje sredstev, ki so v skladu z zakonikom o civilnem postopku z dne 17. novembra 1964 (Uradni list 2023, točka 1550) izključena iz izvršbe, del plačil za delo stranke v stečaju, ki ni predmet rubeža, zneskov, pridobljenih z uveljavljanjem zastavne pravice ali hipoteke, če je stranka v stečaju upravitelj te zastavne pravice ali hipoteke, in sicer v deležu, ki v skladu s sporazumom o upravljanju pripada drugim upnikom, ter gotovine na blokiranem računu kvalificiranega subjekta v smislu člena 119zg(2) zakona o davčnem zakoniku (*Ordynacja podatkowa*) z dne 29. avgusta 1997 (Uradni list 2021, točka 1540). Kadar fizična oseba brez vzdrževanih družinskih članov razglasi stečaj, stečajna masa prav tako ne vključuje deleža dohodka osebe v stečaju, ki – vključno z dohodkom, izključenim iz stečajne mase v skladu s točko (1) – ustreza 150 % zneska, opredeljenega v členu 8(1)(1) zakona o socialnem varstvu (*Ustawa o Pomocy Społecznej*) z dne 12. marca 2004 (Uradni list 2021, točki 2268 in 2270, ter Uradni list 2022, točke 1, 66 in 1079). Kadar fizična oseba z vzdrževanimi družinskimi člani razglasi stečaj, stečajna masa prav tako ne vključuje deleža dohodka osebe v stečaju, ki – vključno z dohodkom, izključenim iz stečajne mase v skladu s točko (1) – ustreza zmnožku, ki se določi tako, da se seštevek oseb, ki jih oseba v stečaju vzdržuje, in osebe v stečaju pomnoži s 150 % zneska, opredeljenega v členu 8(1)(2) zakona o socialnem varstvu z dne 12. marca 2004.

Stečajni sodnik lahko na zahtevo stranke v stečaju ali stečajnega upravitelja drugače določi delež dohodka osebe v stečaju, ki ni vključen v stečajno maso v skladu s točko (1a) ali (1b), pri čemer upošteva posebne potrebe osebe v stečaju in vzdrževanih oseb, vključno z njihovim zdravstvenim stanjem in stanovanjskimi potrebami ter načinom njihovega zadovoljevanja.

Poleg tega se lahko s sklepom skupščine upnikov iz stečajne mase izključijo druga sredstva stranke v stečaju.

Iz stečajne mase so izključena tudi sredstva, namenjena pomoči zaposlenim stranke v stečaju in njihovim družinam, v obliki gotovine na ločenem računu sklada družbe za socialna nadomestila, vzpostavljenega v skladu z določbami o skladih družb za socialna nadomestila, skupaj z zneski, ki jih je treba nakazati na navedeni račun po razglasitvi stečaja, vključno z odplačilom stanovanjskih posojil, plačilom natečenih bančnih obresti v zvezi z gotovino v skladu, pristojbinami, pobranimi od oseb, ki uporabljajo socialne storitve, ter nadomestili, ki se financirajo iz navedenega sklada in jih organizira stranka v stečaju.

V postopku prestrukturiranja stečajna masa vključuje sredstva, ki se uporabljajo za poslovanje podjetja, in sredstva v lasti dolžnika (členi 240, 273 in 294 zakona o prestrukturiranju).

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

V stečajnem postopku (katerega cilj je likvidacija dolžnikovega premoženja) se dolžniku odvzame pravica do upravljanja premoženja. Nalogo upravljanja premoženja (stečajne mase) prevzame upravitelj (*syndyk*). Upravitelj prevzame tudi druge odgovornosti v zvezi z delovanjem dolžnikovega podjetja – upravljanje delovnega mesta, izpolnjevanje obveznosti poročanja itd.

Stečajni dolžnik ima kot udeleženec v stečajnem postopku v zvezi z nekaterimi odločitvami, ki jih med postopkom sprejmeta sodišče in stečajni sodnik, pravico do pravnih sredstev, opredeljenih v zakonu o stečaju, ter pravico, da med postopkom predloži stališča v skladu z zakonom o stečaju.

V postopkih prestrukturiranja se pooblastila dolžnika in stečajnega upravitelja razlikujejo glede na vrsto

postopka.

V postopku za odobritev poravnave lahko dolžnik izvaja vse ukrepe, razen v obdobju od dneva izdaje odločbe o odobritvi poravnave do dneva, ko ta odločba postane pravnomočna. V navedenem obdobju so pravila, ki se uporabljajo, enaka kot v pospešenem postopku poravnavanja, tj. dolžnik lahko izvaja običajne ukrepe upravljanja. Za ukrepe, ki niso običajno upravljanje, je potrebno soglasje nadzornika poravnave.

V pospešenem postopku poravnave in postopku poravnavanja lahko dolžnik izvaja običajne ukrepe upravljanja. Za ukrepe, ki niso običajno, pa je potrebno soglasje sodnega nadzornika, razen če je zanje potrebno soglasje upniškega odbora.

V postopku sanacije se dolžniku odvzame pravica do upravljanja, ukrepe pa izvaja stečajni upravitelj, razen če je zanje potrebno soglasje upniškega odbora.

Če je za učinkovito izvedbo postopka sanacije potrebna osebna udeležba dolžnika ali njegovih zastopnikov, ki hkrati jamčijo za ustrezno upravljanje, lahko sodišče dolžniku dovoli, da v celoti ali delno upravlja svoje podjetje v obsegu, ki ne presega običajnega upravljanja.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V stečajnem postopku se lahko terjatev stranke v stečaju *pobota* z upnikovo terjatvijo, če sta na dan razglasitve stečaja obstajali obe terjatvi, tudi če ena od njiju še ni zapadla v plačilo (člen 93 zakona o stečaju).

Pobot ni dopusten, če je upnik stranke v stečaju terjatev pridobil po razglasitvi stečaja z dodelitvijo ali na podlagi indosamenta ali če jo je pridobil v 12 mesecih pred razglasitvijo stečaja, pri čemer je vedel, da obstajajo razlogi za razglasitev stečaja, razen če je bila pridobitev povezana z odplačilom dolga, za katerega je bil odgovoren pridobitelj (osebna odgovornost ali odgovornost, zavarovana s posebnim premoženjem). (Člen 94 zakona o stečaju.)

Pobot je nedopusten, če je upnik po dnevu razglasitve stečaja postal dolžnik stranke v stečaju (člen 95 zakona o stečaju).

Upnik, ki želi uveljavljati pravico do *pobota*, najpozneje na dan prijave terjatve predloži izjavo v ta namen (člen 96 zakona o stečaju).

Za splošna pravila za pobot medsebojnih terjatev v postopku prestrukturiranja veljajo naslednji pogoji:

- upnik je po začetku postopka prestrukturiranja postal dolžnikov dolžnik,
- po začetku postopka prestrukturiranja je dolžnik dolžnika, ki je predmet postopka prestrukturiranja, postal njegov upnik, in sicer prek pridobitve terjatve, ki je nastala pred začetkom postopka prestrukturiranja, z dodelitvijo ali na podlagi indosamenta.

Medsebojne terjatve se lahko *pobotajo*, če je bila terjatev pridobljena zaradi odplačila dolga, za katerega je bil odgovoren pridobitelj (osebna odgovornost ali odgovornost, zavarovana z določenim premoženjem), in če je pridobitelj postal odgovoren za dolg pred dnevom vložitve predloga za pospešeni postopek poravnavanja.

Upnik, ki želi v postopku prestrukturiranja izkoristiti *pobot*, dolžniku v ta namen predloži izjavo, če pa je bila dolžniku odvzeta pravica do upravljanja, izjavo predloži stečajnemu upravitelju, in sicer najpozneje 30 dni po začetku postopka prestrukturiranja, ali če so razlogi za *pobot* nastali pozneje, najpozneje 30 dni po nastanku teh razlogov. Izjava je veljavna tudi, če se predloži sodnemu nadzorniku (členi 53, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Posebne določbe o učinkih razglasitve stečaja na obveznosti stranke v stečaju so navedene v členih 83–118 zakona o stečaju, določbe o učinkih na dediščine, ki jih pridobi stranka v stečaju, v členih 119–123, določbe o učinkih na premoženjsko razmerje med stranko v stečaju in njenim zakoncem pa v členih 124–126.

Člena 81 in 82 zakona o stečaju prepovedujeta obremenitev premoženja, vključenega v stečajno maso, z zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali hipoteko.

Določbe pogodbe, katere stranka je posameznik v stečaju, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja stečajnega postopka, so nične v zvezi s stečajno maso. Pogodba, s katero se prenese lastništvo premoženja, terjatev ali druga pravica in ki je bila sklenjena za zavarovanje terjatve, je veljavna v zvezi s stečajno maso, če je bila sklenjena v pisni obliki na potrjen datum, razen če gre za pogodbo o finančnem jamstvu (člen 84 zakona o stečaju).

Člena 85 in 85a določata podrobna pravila o okvirnih pogodbah, ki se nanašajo na terminske finančne posle ali na prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb o začasni prodaji.

Finančne obveznosti stranke v stečaju, ki še niso zapadle, zapadejo na dan razglasitve stečaja. Na dan razglasitve stečaja nedelarne obveznosti postanejo denarne obveznosti in zapadejo v plačilo na isti dan, tudi če rok za njihovo izpolnitev še ni potekel (člen 91 zakona o stečaju).

Terjatev, ki izhaja iz pogodbe, sklenjene ob sprejemu ponudbe, ki jo je predložila stranka v stečaju, lahko upnik v stečajnem postopku uveljavlja le, če je bila izjava o sprejemu ponudbe stranki v stečaju predložena pred razglasitvijo stečaja.

Če obveznosti iz vzajemne pogodbe do dneva razglasitve stečaja v celoti ali delno niso bile izpolnjene, lahko upravitelj s soglasjem stečajnega sodnika (*sędzia komisarz*) izpolni obveznosti stranke v stečaju in od druge stranke zahteva, naj izpolni medsebojne obveznosti, ali odstopi od pogodbe z učinkom od dneva razglasitve stečaja. Če je stranka v stečaju na dan razglasitve stečaja stranka v kakršni koli pogodbi, ki ni vzajemna pogodba, lahko upravitelj odstopi od te pogodbe, razen če zakon določa drugače.

Na zahtevo, ki jo je druga stranka predložila na potrjen datum, upravitelj v treh mesecih izjavi, ali odstopa od pogodbe ali zahteva njeno izpolnitev. Če upravitelj izjave ne predloži v navedenem roku, se šteje, da je odstopil od pogodbe.

Druga stranka, od katere se je prej zahtevalo, da izpolni svoje obveznosti, lahko začasno prekine izpolnjevanje svojih obveznosti, dokler niso medsebojne obveznosti izpolnjene ali vzajemno zavarovane. Tega nima pravice storiti, če je ob sklenitvi pogodbe vedela ali bi morala vedeti, da obstajajo razlogi za razglasitev stečaja (člen 98 zakona o stečaju).

Če upravitelj odstopi od pogodbe, druga stranka ni upravičena do vračila izpolnjenih obveznosti, tudi če so del stečajne mase. V stečajnem postopku lahko stranka zahteva odškodnino za izpolnjene obveznosti in nastale izgube, tako da te zahtevke predloži upravitelju prek sistema IKT, ki podpira sodni postopek (člen 99 zakona o stečaju).

Prodajalec lahko zahteva vračilo premičnine – vključno z vrednostnimi papirji – ki jo je poslal stranki v stečaju, zanj pa ni prejel plačila, če stranka v stečaju ali oseba, ki jo je stranka v stečaju pooblastila za razpolaganje z navedeno premičnino, te premičnine ni pridobila pred razglasitvijo stečaja. Poleg tega je prejemnik, ki je premičnino poslal stranki v stečaju, upravičen do vračila premičnine. Prodajalec ali prejemnik, ki mu je bilo vrnjeno premoženje, povrne stroške, ki so ali bodo nastali, in predplačila. Vendar lahko upravitelj zadrži premoženje, če plača ali zagotovi ceno, ki bi jo morala plačati stranka v stečaju, in stroške. Upravitelj ima pravico, da to stori v enem mesecu od zahteve za vračilo (člen 100 zakona o stečaju).

Komisijske ali konsignacijske pogodbe, ki jih je sklenila stranka v stečaju in v katerih je bila naročnik ali pošiljatelj, ter pogodbe o upravljanju vrednostnih papirjev, ki jih je sklenila stranka v stečaju, ob razglasitvi stečaja prenehajo veljati. Terjatve, ki izhajajo iz tako nastale škode, se lahko uveljavljajo v stečajnem postopku.

Na dan razglasitve stečaja je mogoče brez nadomestila odstopiti od komisijskih ali konsignacijskih pogodb, ki jih je sklenila stranka v stečaju in v katerih je bila stranka v stečaju izvajalec ali prejemnik (člen 102 zakona o stečaju).

Pogodbe o zastopanju se iztečejo na dan, ko ena od strank razglasi stečaj. Če stečaj razglasi naročnik, lahko zastopnik v stečajnem postopku zahteva odškodnino za izgubo, ki jo je imel zaradi izteka pogodbe (člen 103 zakona o stečaju).

Če stečaj razglasi posojilodajalec ali posojilojemalec, se posodbena pogodba, če je bil njen predmet že posojen, prekine na zahtevo katere koli stranke. Če predmet še ni bil posojen, se pogodba izteče (člen 104 zakona o stečaju).

Če katera od strank posojilne pogodbe razglasi stečaj, se ta pogodba izteče, če predmet posojila še ni bil posojen (člen 105 zakona o stečaju).

Pogodba o najemu ali zakupu nepremičnine stranki zavezuje, če je bil predmet pogodbe dan na razpolago najemniku ali zakupojemalcu (člen 107 zakona o stečaju). V skladu z odločbo stečajnega sodnika upravitelj prekine pogodbo o najemu ali zakupu nepremičnine, ki jo je sklenila stranka v stečaju, in sicer s trimesečnim odpovednim rokom, tudi če stranka v stečaju ne sme prekiniti te pogodbe. V stečajnem postopku lahko druga stranka pogodb, ki je bila prekinjena, zahteva odškodnino, ker je bila pogodba o najemu ali zakupu nepremičnine prekinjena pred pogodbenim rokom, tako da navedene terjatve predloži upravitelju prek sistema IKT, ki podpira sodni postopek. Zgornje določbe se smiselno uporabljajo za najem ali zakup podjetja ali organiziranega dela podjetja (člen 109 zakona o stečaju).

Kreditna pogodba se izteče na dan razglasitve stečaja, če posojilodajalec pred tem dnevom stranki v stečaju sredstev še ni dal na razpolago. Posojilodajalec lahko zahteva odškodnino v stečajnem postopku tako, da navedene terjatve predloži upravitelju prek sistema IKT, ki podpira sodni postopek (člen 111 zakona o stečaju).

Razglasitev stečaja ne vpliva na pogodbe o bančnem računu stranke v stečaju, njene pogodbe o računu vrednostnih papirjev ali pogodbe o skupnem računu (člen 112 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja dolžnik ali stečajni upravitelj od dneva začetka tega postopka do dneva njegovega zaključka ali do dneva, ko odločba o prekinitvi postopka postane pravnomočna, ne sme izpolnjevati obveznosti, ki izhajajo iz terjatev, po zakonu zajetih v poravnavi.

Pogodbene določbe, ki določajo spremembo ali prenehanje pravnega razmerja, katerega stranka je dolžnik, so nične, če se vložijo začetek postopka prestrukturiranja ali če se tak postopek začne.

Določbe pogodbe, katere stranka je dolžnik, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja postopka prestrukturiranja, so nične v zvezi s stečajno maso.

Člen 250 zakona o prestrukturiranju določa podrobna pravila o okvirnih pogodbah, ki se nanašajo na terminske finančne posle ali na prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb o začasni prodaji.

Najemodajalec od dneva začetka postopka prestrukturiranja do dneva njegovega zaključka ali do dneva, ko odločba o prekinitvi postopka postane pravnomočna, brez soglasja upniškega odbora ne sme prekiniti pogodbe o najemu ali zakupu prostorov ali nepremičnine, v kateri posluje dolžnikova družba.

Zgoraj navedena pravila, ki se uporabljajo za najemne ali zakupne pogodbe, se smiselno uporabljajo za kreditne pogodbe v zvezi s finančnimi sredstvi, ki so bila posojilojemalcu dana na voljo pred začetkom postopka, za zakup, premoženjsko zavarovanje, pogodbe o bančnih računih, jamstvene sporazume, sporazume, ki se nanašajo na dovoljenja, izdana dolžniku, ter za jamstva ali akreditive, izdane pred začetkom postopka prestrukturiranja, in druge pogodbe, ki so bistvenega pomena za upravljanje dolžnikovega podjetja (členi 256, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

Poleg tega lahko stečajni upravitelj v postopku sanacije s soglasjem stečajnega sodnika odstopi od vzajemne pogodbe, ki pred začetkom postopka sanacije delno ali v celoti ni bila izpolnjena, če izvajanja pogodbe s strani druge stranke ni mogoče razdeliti. Če je mogoče izvajanje pogodbe s strani druge stranke razdeliti, se navedena določba smiselno uporablja za del pogodbe, ki bi ga morala druga stranka izpolniti po začetku postopka sanacije. Če stečajni upravitelj odstopi od pogodbe, lahko druga stranka zahteva vrnitev izvedbe, zagotovljene po začetku postopka sanacije in preden je navedena stranka prejela obvestilo o odstopu, če je navedena izvedba del premoženja dolžnika. Če to ni mogoče, lahko druga stranka zahteva odškodnino le za izpolnitev pogodbe in za izgube, ki jih je imela. Navedeni zahtevki niso predmet poravnave (člen 298 zakona o prestrukturiranju).

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih

sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Sodišče lahko na zahtevo dolžnika, začasnega nadzornika ali upnika, ki je vložil predlog za začetek stečajnega postopka, začasno ustavi izvršilni postopek in razveljavi rubež bančnega računa, če je to potrebno za doseg ciljev stečajnega postopka (člen 39 zakona o stečaju).

Izvršilni postopki, ki so se pred razglasitvijo stečaja začeli v zvezi s sredstvi, vključenimi v stečajno maso, se po zakonu začasno ustavijo na dan razglasitve stečaja. Postopek se po zakonu prekine, ko odločba o razglasitvi stečaja postane pravnomočna (člen 146 zakona o stečaju).

Po razglasitvi stečaja lahko sodne, upravne postopek ali upravnosodne postopke v zvezi s stečajno maso začne in izvede samo upravitelj ali se začnejo in izvedejo zoper njega (člen 144 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja se *izvršilni* postopki, ki so se pred začetkom postopka prestrukturiranja začeli v zvezi s terjatvijo, ki je po zakonu predmet poravnave, na dan začetka tega postopka začasno prekinejo v skladu z zakonom (člena 259 in 278 zakona o prestrukturiranju). V postopku sanacije začasna prekinitel velja za vse izvršilne postopke v zvezi z dolžnikovimi sredstvi, vključenimi v premoženje za sanacijske ukrepe (člen 312 zakona o prestrukturiranju).

Na dan, ko odločba o odobritvi poravnave postane pravnomočna, se postopki zavarovanja in *izvršilni* postopki, ki se vodijo zoper dolžnika za poplačilo terjatev, ki so predmet poravnave, po zakonu prekinejo. Prekinjeni postopki zavarovanja in *izvršilni* postopki, ki se vodijo zoper dolžnika za poplačilo terjatev, ki niso predmet poravnave, se lahko nadaljujejo na zahtevo upnika (člen 170 zakona o prestrukturiranju).

Začetek postopka poravnavanja, pospešenega postopka poravnavanja ali postopka sanacije ne izključuje možnosti, da upnik začne sodni postopek, upravni postopek, upravnosodni postopek ali postopek pred arbitražnim sodiščem, da bi uveljavljal terjatve, ki se vključijo na seznam terjatev (členi 257, 276 in 310 zakona o prestrukturiranju).

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravn, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Sodišče po razglasitvi stečaja po uradni dolžnosti začasno ustavi postopke, če zadevajo stečajno maso, tj. če lahko njihov izid vpliva na stečajno maso (če se nanašajo na predmet, vključen v stečajno maso) in če je bil razglašen stečaj ter če je bil v postopku imenovan prisilni upravitelj za razglasitev stečaja (člen 174(1)(4) in (5) zakonika o civilnem postopku (*kodeks postępowania cywilnego*)). Sodišče upravitelja ali prisilnega upravitelja pozove k udeležbi v postopku (člen 174(3) zakonika o civilnem postopku). Če je stranka v stečaju (dolžnik) tožnik, sodišče po uradni dolžnosti nadaljuje začasno ustavljene postopke, takoj ko se določi upravitelj (prisilni upravitelj) (člen 180(1)(5) zakonika o civilnem postopku).

Zoper upravitelja se lahko postopek uvede le, če v stečajnem postopku terjatev ni vključena na seznam terjatev, potem ko so bile izčrpane vse možnosti iz zakonika. (Člen 145 zakona o stečaju.)

V postopku prestrukturiranja se tekoči sodni postopki (ki potekajo v trenutku začetka postopka prestrukturiranja) začasno ustavijo, če zadevajo stečajno maso (ali premoženje za sanacijske ukrepe) in če je bil v postopku prestrukturiranja imenovan stečajni upravitelj ali če je bil v postopku za začetek postopka sanacije imenovan začasni upravitelj in če se postopek nanaša na sredstva, ki so zavarovana (člen 174(1)(4) in (5) zakonika o civilnem postopku). Sodišče začasnega upravitelja ali stečajnega upravitelja pozove k udeležbi v postopku (člen 174(3) zakonika o civilnem postopku).

Priznanje terjatve, odpoved terjatvi, poravnava ali sprejem pomembnih dejstev o zadevi s strani dolžnika v takih primerih nimajo pravnega učinka, če ni bilo pridobljeno soglasje sodnega nadzornika (člen 258 zakona o prestrukturiranju).

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru

insolventnosti?

Sodelovanje upnikov v stečajnem postopku urejajo člani 189–213 zakona o stečaju. Upniki, katerih terjatve so bile sprejete, imajo pravico sodelovati na skupščini upnikov in glasovati.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti po potrebi ali na zahtevo ustanovi upniški odbor ter imenuje in razreši njegove člane. Odbor pomaga upravitelju, spremlja njegovo delovanje, pregleduje stanje finančnih sredstev, ki sestavljajo stečajno maso, da dovoljenje za dejanja, ki se lahko izvedejo le z dovoljenjem upniškega odbora, in na zahtevo stečajnega sodnika ali upravitelja izrazi svoje mnenje o drugih zadevah. Upniški odbor lahko od stranke v stečaju ali upravitelja zahteva pojasnila ter pregleda knjige in dokumente v zvezi s stečajem, če to ne pomeni kršitve poslovne zaupnosti.

Dovoljenje upniškega odbora je potrebno za veljavnost naslednjih ukrepov upravitelja:

1. nadaljnje upravljanje podjetja s strani upravitelja, če naj bi trajalo več kot tri mesece po razglasitvi stečaja;
2. opustitev prodaje podjetja kot celote;
3. neposredna prodaja sredstev, vključenih v stečajno maso;
4. najemanje posojil ali kreditov in obremenitev sredstev stranke v stečaju z omejenimi lastninskimi pravicami;
5. sprejem ali opustitev sklenitve poravnave v zvezi z izpodbijanimi terjatvami in predložitev spora arbitražnemu sodišču.

Izjema so primeri, v katerih je treba enega od navedenih ukrepov izvesti takoj in v katerih se ta ukrep nanaša na vrednost, ki ne presega 10 000 PLN, zato jih lahko upravitelj, sodni nadzornik ali stečajni upravitelj izvede brez soglasja odbora.

Poleg tega dovoljenje upniškega odbora ni potrebno za prodajo premičnin, če ocenjena vrednost vseh premičnin v stečajni masi, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN, ter za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN.

Upnik lahko v stečajnem postopku vloži predlog poravnave.

Upniki lahko tudi izpodbijajo odločbo stečajnega sodišča ali stečajnega sodnika o odobritvi računovodskih poročil upravitelja, odločbe v zvezi s seznamom terjatev, tudi v zvezi s terjatvami drugih upnikov, odločbe o načrtu razdelitve, nagrade upravitelju in odločbo o ustavitvi ali prekinitvi stečajnega postopka.

Sodelovanje upnikov v postopku prestrukturiranja urejajo člani 104–139 zakona o prestrukturiranju. Upniki, katerih terjatve so vključene na potrjeni seznam terjatev, ter tudi upniki, ki se udeležijo skupščine upnikov ter stečajnemu sodniku predložijo sklep o izvršbi, ki potrjuje njihovo terjatev, imajo pravico do udeležbe na skupščini upnikov in do glasovanja.

Na skupščini upnikov se lahko doseže poravnava, če se je udeleži vsaj petina upnikov, ki imajo pravico do glasovanja o poravnavi.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo ustanovi upniški odbor ter imenuje in razreši njegove člane. Upniški odbor pomaga sodnemu nadzorniku ali stečajnemu upravitelju, spremlja njegovo delovanje, pregleduje stanje finančnih sredstev, ki sestavljajo stečajno maso ali premoženje za sanacijske ukrepe, da dovoljenje za dejanja, ki se lahko izvedejo le z dovoljenjem upniškega odbora, in na zahtevo stečajnega sodnika, sodnega nadzornika, stečajnega upravitelja ali dolžnika izrazi svoje mnenje o drugih zadevah. Skupščina upnikov in njeni člani lahko stečajnemu sodniku predložijo pripombe glede delovanja dolžnika, sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja. Odbor lahko od dolžnika, sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja zahteva pojasnila ter pregleda dolžnikove knjige in dokumente, če to ne pomeni kršitve poslovne zaupnosti. V drugih primerih in ob dvomu stečajni sodnik določi obseg posebnih pravic članov upniškega odbora v zvezi s pregledovanjem knjig in dokumentov dolžnikovega podjetja.

Dovoljenje upniškega odbora je potrebno za veljavnost naslednjih ukrepov dolžnika ali stečajnega upravitelja:

- obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave,
- prenos lastništva predmeta ali pravice, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave,
- obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe z drugimi pravicami,
- najemanje kreditov ali posojil,
- sklenitev pogodbe o zakupu dolžnikovega podjetja ali njegovega organiziranega dela ali podobnega dogovora,

(Če se zgornji ukrepi izvedejo s soglasjem upniškega odbora, jih ni mogoče šteti za nične v zvezi s stečajno maso.)

- prodaja nepremičnine ali drugih sredstev, vrednih več kot 500 000 PLN, s strani dolžnika.

Upniki lahko tudi izpodbijajo odločbe sodišča, pristojnega za prestrukturiranje, ali stečajnega sodnika o odobritvi računovodskih poročil stečajnega upravitelja, odločbe v zvezi s seznamom terjatev (v postopku poravnavanja in postopku sanacije) in s terjatvami drugih upnikov, nagrade sodnemu nadzorniku ali stečajnemu upravitelju ter odločbe o ustavitvi ali prekinitvi stečajnega postopka.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj v stečajnem postopku po razglasitvi stečaja pripravi popis, oceni stečajno maso in pripravi osnutek načrta likvidacije. V načrtu likvidacije opredeli predlagani način prodaje premoženja stranke v stečaju, zlasti podjetja, čas prodaje, oceno izdatkov in gospodarske razloge za nadaljevanje poslovne dejavnosti (člen 306 zakona o stečaju). Upravitelj po pripravi popisa in finančnega poročila ali po predložitvi splošnega pisnega poročila likvidira stečajno maso (člen 308 zakona o stečaju).

Po likvidaciji lahko upravitelj še naprej upravlja podjetje stranke v stečaju, če je mogoča poravnava z upniki ali če je mogoče prodati celotno podjetje stranke v stečaju ali njegove organizirane dele (člen 312 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja, tj. pospešenem postopku poravnavanja in postopku poravnavanja, dolžnik praviloma nadaljuje upravljanje svojega podjetja. V skladu s členom 239(1) in členom 295 zakona o prestrukturiranju se lahko dolžniku odvzame pravica do upravljanja podjetja, če:

1. dolžnik namerno ali drugače krši zakon v okviru upravljanja, ki upnikom povzroči škodo ali možnost take škode v prihodnosti;
2. je očitno, da način upravljanja ne zagotavlja izvedbe poravnave, ali če je bil za dolžnika v skladu s členom 68(1) imenovan upravitelj (*kurator*);
3. dolžnik ne ravna v skladu s navodili stečajnega sodnika ali sodnega nadzornika, zlasti če v roku, ki ga je določil stečajni sodnik, ne predloži zakonitih predlogov poravnave.

Kar zadeva postopek sanacije, če je za učinkovito izvedbo takega postopka potrebna osebna udeležba dolžnika ali njegovih zastopnikov, ki hkrati jamčijo za ustrezno upravljanje, lahko sodišče dolžniku dovoli, da v okviru običajnega upravljanja upravlja svoje celotno podjetje ali njegov del (člen 288(3) zakona o prestrukturiranju).

V postopku za odobritev poravnave dolžnik upravlja svoje podjetje v celotnem obdobju trajanja postopka.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Osebni dolžnik stranke v stečaju, ki želi sodelovati v stečajnem postopku, mora svojo terjatev stečajnemu upravitelju predložiti prek sistema IKT nacionalnega registra dolžnikov v roku, določenem v razglasitvi stečaja, če je to potrebno za ugotovitev terjatve dolžnika. Terjatev lahko prijavi tudi upnik, katerega terjatev je bila zavarovana s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico, pomorsko hipoteko ali drugim vpisom v zemljiško knjigo, register hipotek ali register ladij (če upnik terjatve ne prijavi, se na

seznam vključi po uradni dolžnosti). Terjatve iz delovnega razmerja se na seznam vključijo po uradni dolžnosti (člen 236(1) in (2) ter člen 237 zakona o stečajju).

Pred obveznostmi stečajne mase, ki so nastale po razglasitvi stečaja, se najprej pokrijejo stroški stečajnega postopka, ne da bi se pripravil načrt razdelitve.

V postopku prestrukturiranja seznam terjatev obsega osebne terjatve v zvezi z dolžnikom, nastale pred začetkom postopka prestrukturiranja (člen 76 zakona o prestrukturiranju). Na seznamu terjatev so ločeno navedene terjatve, ki so po zakonu predmet poravnave, in terjatve, ki so predmet poravnave s soglasjem upnika (člen 86 zakona o prestrukturiranju).

V postopku prestrukturiranja se terjatve ne prijavijo. Nadzornik ali stečajni upravitelj seznam terjatev pripravi na podlagi dolžnikovih računovodskih knjig, drugih dokumentov dolžnika, vpisov v zemljiško knjigo ter register hipotek in druge registre.

Poravnava je zavezujoča za upnike, katerih terjatve so v skladu z zakonom predmet poravnave, tudi če niso navedene na seznamu terjatev. Poravnava ni zavezujoča za upnike, ki jih dolžnik ni navedel in niso sodelovali v postopku (člen 166 zakona o prestrukturiranju).

Poravnava ne more vključevati terjatev iz preživnine, nadomestil, izplačanih kot odškodnina zaradi povzročitve bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, ter rente, dodeljene v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti; terjatev za prenos lastninske pravice in za prenehanje kršitve pravic; terjatev, za katere je dolžnik odgovoren v zvezi s pridobitvijo dediščine po začetku postopka prestrukturiranja, po vključitvi dediščine v stečajno maso ali premoženje za sanacijske ukrepe. Poravnava tudi ne vključuje terjatev iz delovnega razmerja in terjatev, zavarovanih s premoženjem dolžnika s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, in sicer v delu, katerega vrednost krije zavarovanje, razen če se upnik strinja z njihovo vključitvijo v poravnavo (člen 151 zakona o prestrukturiranju).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev v stečajnem postopku so določena v členih 239a–266 zakona o stečajju.

V stečajnem postopku so za prijavo terjatev odgovorni upniki. Rok za prijavo terjatve je 30 dni od datuma razglasitve stečaja v sistemu IKT nacionalnega registra dolžnikov.

Terjatev iz delovnega razmerja ni treba prijaviti. Tovrstne terjatve se na seznam terjatev vključijo po uradni dolžnosti (člen 237 zakona o stečajju).

Upnik svojo terjatev prijavi prek obrazca, ki je na voljo v IKT sistemu nacionalnega registra dolžnikov. Prijava bi morala vključevati upnikovo ime, priimek ali registrirano ime, številko PESEL (osebna identifikacijska številka) ali številko KRS (iz nacionalnega sodnega registra) ali, če upnik tega ne navede, podatke, ki omogočajo jasno identifikacijo upnika, podjetje, pod imenom katerega deluje upnik, ki je poslovni subjekt, upnikovo prebivališče ali registrirani sedež, njegov naslov ali številko NIP (davčna številka), če je dodeljena, opis terjatve skupaj z naključnimi dajatvami in vrednostjo nedenarne terjatve, dokaze, ki potrjujejo obstoj navedene terjatve (zadostuje sklicevanje na vključitev terjatve na seznam terjatev, pripravljen v postopku prestrukturiranja), kategorijo, v katero bi lahko spadala terjatev, vrednostne papirje, povezane s terjatvijo, upnikovo številko bančnega računa, če ima upnik bančni račun, in stanje zadeve, če je terjatev predmet sodnega, upravnega ali upravnosodnega postopka ali postopka pred arbitražnim sodiščem. Če stranka v stečajju ni osebni dolžnik v zvezi s prijavljeno terjatvijo, je treba navesti predmet zavarovanja, ki naj bi se uporabil za poravnavo terjatve.

Upravitelj preveri, ali računovodske knjige stranke v stečajju ali njeni drugi dokumenti ali vpisi v zemljiško knjigo in register hipotek ali druge registre potrjujejo prijavljene terjatve, ter stranko v stečajju pozove, naj v določenem roku izjavi, ali terjatev priznava. Če računovodske knjige stranke v stečajju ali njeni drugi dokumenti ali vpisi v zemljiško knjigo in register hipotek ali druge registre ne potrjujejo prijavljene terjatve, upravitelj upnika pozove, naj v enem tednu predloži dokumente, navedene v prijavi terjatve, sicer bo priznanje terjatve zavrnjeno. Tega roka ni mogoče niti podaljšati niti ponovno določiti. Vendar lahko upravitelj upošteva dokumente, predložene po navedenem roku, če to ne povzroči zamude pri predložitvi seznama stečajnemu sodniku.

Upnik lahko v dveh tednih po objavi, da je bil seznam terjatev dodan spisu postopka, stečajnemu sodniku predloži ugovor. Stranka v stečaju lahko prav tako vloži ugovor, če osnutek seznama terjatev ni v skladu z njenimi zahtevami ali izjavami. Če stranka v stečaju ni predložila nobenih izjav, kljub temu da je bila k temu pozvana, lahko vloži ugovor le, če dokaže, da izjav ni dala zaradi razlogov, na katere ni mogla vplivati.

Stečajni sodnik po tem, ko odločba glede ugovora postane pravnomočna (ali če se ta odločba izpodbija, ko odločba sodišča postane pravnomočna), spremeni seznam terjatev in ga odobri. Če ni ugovorov, seznam terjatev odobri po izteku roka za vložitev ugovorov. Stečajni sodnik lahko po uradni dolžnosti spremeni seznam terjatev. Če se ugotovi, da so bile na seznam terjatev vključene terjatve, ki v celoti ali delno ne obstajajo, ali da terjatve, ki bi jih bilo po uradni dolžnosti treba vključiti na seznam, nanj niso bile vključene, lahko stečajni sodnik ta seznam spremeni po uradni dolžnosti.

Terjatev, ki je prijavljena po roku, določenem za prijavo terjatev, ali terjatev, ki je ni treba prijaviti in je razkrita po tem roku, se vključi v dopolnilo k seznamu terjatev. Seznam terjatev je treba popraviti v skladu s pravnomočnimi sodbami. Sprememba zneska terjatve, ki nastane po pripravi seznama terjatev, se upošteva pri pripravi načrta razdelitve ali pri glasovanju na skupščini upnikov.

Po zaključku ali prekinitvi stečajnega postopka se izpisek s seznama terjatev, ki ga je odobril stečajni sodnik, z navedbo terjatve in poravnane zneska, ki ga je v zvezi z njo prejel upnik, uporablja kot sklep o izvršbi v zvezi s stranko v stečaju. Če stranka v stečaju ni priznala terjatve, prijavljene v stečajnem postopku, in če pravnomočna sodba v zvezi s to terjatvijo še ni bila izrečena, lahko stranka v stečaju zahteva, da se za terjatev, vključeno na seznam terjatev, razglasi, da ne obstaja ali da obstaja v manjšem obsegu. Ko je izpisek s seznama razglašen za izvršljivega, lahko stranka v stečaju ugovarja, da terjatev, vključena na seznam terjatev, ne obstaja ali obstaja v manjšem obsegu, tako da začne postopek za razglasitev sklepa o izvršbi za neizvršljivega.

Vprašanje določitve seznama terjatev v postopku prestrukturiranja urejajo člani 84–102 zakona o prestrukturiranju.

Nadzornik ali stečajni upravitelj seznam terjatev pripravi na podlagi dolžnikovih računovodskih knjig, drugih dokumentov dolžnika, vpisov v zemljiško knjigo ter register hipotek in druge registre. V postopkih sanacije, začelih na podlagi poenostavljenega zahtevka, se seznam terjatev v največji možni meri pripravi na podlagi seznama terjatev, pripravljenega v predhodnem postopku prestrukturiranja. Če predlog poravnave vključuje razdelitev upnikov v skupine, se seznam terjatev pripravi ob upoštevanju predlagane razdelitve.

Na seznamu terjatev so ločeno navedene terjatve, ki so po zakonu predmet poravnave, in terjatve, ki so predmet poravnave s soglasjem upnika.

V pospešenem postopku poravnavanja lahko dolžnik ugovarja vključitvi terjatve na seznam terjatev. Taka terjatev se šteje za izpodbijano terjatev. V tem primeru stečajni sodnik ustrezno spremeni seznam terjatev in seznam izpodbijanih terjatev.

V postopku poravnavanja in postopku sanacije lahko sodelujoči v postopku v dveh tednih po objavi datuma predložitve seznama terjatev in seznama izpodbijanih terjatev pri stečajnemu sodniku vložijo ugovor glede vključitve terjatve na seznam terjatev. Dolžnik lahko ugovarja, če seznam terjatev ni v skladu z njegovo izjavo o priznanju ali zavrnitvi priznanja terjatve. Če dolžnik ni predložil nobenih izjav, lahko vloži ugovor le, če dokaže, da izjav ni dal zaradi razlogov, na katere ni mogel vplivati. V istem roku lahko dolžnik ali upnik, ki ni bil vključen na seznam terjatev, ugovarja temu, da je bila terjatev izpuščena s seznama.

Stečajni sodnik zavrne ugovor, ki se vloži po navedenem roku, ugovor, ki je nedopusten zaradi drugih razlogov, ali ugovor, ki vsebuje pomanjkljivosti, ki jih stranka, ki je vložila ugovor, ni odpravila, ali v zvezi s katerim stranka v določenem roku ni plačala pristojbine, ki jo je treba plačati.

Stečajni sodnik ne upošteva izjav in dokazov, ki niso vključeni v ugovor, razen če stranka, ki je vložila ugovor, predloži dokaze *prima facie*, da ni sama kriva za dejstvo, da niso vključeni v ugovor, ali da pozna vključitev izjav in dokazov ne bo povzročila zamude v obravnavi zadeve.

Dejstva, ki utemeljujejo ugovor, se lahko dokažejo samo z dokumentarnimi dokazili ali izvedenskim mnenjem. Če je terjatev potrjena s pravnomočno sodbo sodišča, lahko ugovor zoper vključitev te terjatve na seznam terjatev temelji le na dogodkih, ki so se zgodili po zaključku zaslišanja v zadevi, v kateri je bila sprejeta sodba.

Stečajni sodnik, njegov namestnik ali imenovani sodnik preučijo ugovor na obravnavi, zaprti za javnost, v dveh mesecih po vložitvi. Če se sodnik, ki preučuje ugovor, odloči, da je potrebno zaslišanje, o tem obvesti sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja, dolžnika, upnika, ki je vložil ugovor, in upnika, katerega terjatev je predmet ugovora. Njihova neudeležba na zaslišanju, tudi če je upravičena, ne prepreči izdaje odločbe. Stečajni sodnik, njegov namestnik ali imenovani sodnik lahko opustijo pridobivanje dokazov na podlagi izvedenskega mnenja, če je izvedenec mnenje izdal v drugem postopku pred sodiščem, arbitražnim sodiščem ali upravnim organom. V tem primeru so dokumenti, ki vsebujejo izvedensko mnenje, dokazi.

Zoper odločbo o predmetu ugovora se lahko pritožijo dolžnik, sodni nadzornik ali stečajni upravitelji in upniki.

Seznam terjatev se po tem, ko odločba o ugoditvi ugovoru postane pravnomočna, spremeni, če je to določeno v odločbi. V pospešenem postopku poravnavanja stečajni sodnik potrди seznam terjatev na skupščini upnikov.

V postopku poravnavanja in postopku sanacije stečajni sodnik ob izteku roka za vložitev ugovorov odobri seznam terjatev, če pa se vloži ugovor, seznam odobri po tem, ko odločba glede ugovora postane pravnomočna.

Stečajni sodnik odobri seznam terjatev, na katere ne vplivajo ugovori, o katerih je še treba sprejeti pravnomočno odločbo, če vsota terjatev, na katere se nanašajo navedeni ugovori, znaša največ 15 % vseh terjatev, ki dajejo upnikom pravico do glasovanja o poravnavi. Sodišče ali stečajni sodnik prekine postopek v zvezi z navedenimi ugovori, če do glasovanja o poravnavi ni bila sprejeta pravnomočna odločba o njih.

Če se ugotovi, da seznam terjatev vključuje terjatev, ki v celoti ali delno ne obstaja ali pripada osebi, ki ni oseba, navedena kot upnik na seznamu, lahko stečajni sodnik terjatev po uradni dolžnosti odstrani s seznama. Odločba o odstranitvi terjatve s seznama se vroči upniku, ki ga zadeva, dolžniku in nadzorniku stečajnega upravitelja. Navedene osebe se ne morejo pritožiti zoper odločbo.

Nadzornik ali stečajni upravitelj pripravi dopolnilo k seznamu terjatev, če se po predložitvi seznama razkrije terjatev, ki ni bila vključena na seznam.

Po dokončni zavrnitvi odobritve poravnave ali dokončni prekinitvi postopka prestrukturiranja se izpisek z odobrenega seznama terjatev, na katerem je navedeno ime upnika in njegova terjatev, uporablja kot sklep o izvršbi zoper dolžnika.

Po dokončni odobritvi poravnave se izpisek z odobrenega seznama terjatev skupaj z izpiskom iz pravnomočne odločbe, s katero je bila odobrena poravnava, uporablja kot sklep o izvršbi zoper dolžnika in stranko, ki je zagotovila zavarovanje, s katerim jamči izvedbo poravnave, če je bil sodišču predložen dokument, ki potrjuje to zavarovanje, ter sklep o izvršbi zoper stranko, ki mora zagotoviti dodatno plačilo, če poravnava predvideva dodatna plačila med upniki.

Če je dolžnik v postopku prestrukturiranja vložil ugovor in če sodišče še ni sprejelo pravnomočne odločbe o terjatvi, lahko dolžnik zahteva, da se za to terjatev, vključeno na seznam terjatev, ugotovi, da ne obstaja ali da obstaja v manjšem obsegu.

Po razglasitvi izpiska s seznama za izvršljivega lahko dolžnik ugovarja, da terjatev, vključena na seznam terjatev, ne obstaja ali obstaja v manjšem obsegu, tako da začne postopek za razglasitev sklepa o izvršbi za neizvršljivega.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Pravila o razdelitvi izkupička v stečajnem postopku so določena v členih 335–351 zakona o stečaju.

Prednost imajo stroški postopka, sledijo pa jim druge obveznosti stečajne mase (če sredstva iz stečajne mase zadostujejo), ko se stečajni masi dodajo ustrezni zneski.

Upravitelj terjatve iz naslova preživnine za obdobje po razglasitvi stečaja poravna, ko zapadejo v plačilo, dokler se ne pripravi končni načrt razdelitve, in sicer vsakokrat za vsako upravičeno stranko v znesku, ki ne presega minimalne plače. Preostali del navedenih terjatev se ne poravna iz stečajne mase.

Terjatve, ki jih je treba poplačati iz stečajne mase (po pokritju vseh stroškov postopka, obveznosti stečajne mase in terjatev iz naslova preživnine), spadajo v naslednje kategorije:

prva kategorija – terjatve iz delovnega razmerja za obdobje pred razglasitvijo stečaja, razen terjatev v zvezi s plačilom zastopnikom stranke v stečaju ali osebi, ki izvaja ukrepe v okviru upravljanja ali nadzorovanja podjetja stranke v stečaju, terjatve kmetov na podlagi pogodb o dobavi pridelkov z njihovih kmetij, terjatve iz preživnine in nadomestil, plačanih kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, ter rente, dodeljene v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti za zadnja tri leta pred razglasitvijo stečaja, terjatve v zvezi s prispevki za socialno varnost v skladu z zakonom o sistemu socialnega zavarovanja z dne 13. oktobra 1998 (Uradni list 2022, točke 1009, 1079 in 1115), terjatve, ki so nastale v postopku prestrukturiranja in jih je mogoče pripisati ukrepom stečajnega upravitelja, ali terjatve, ki jih je mogoče pripisati ukrepom dolžnika, ki so bili izvedeni po začetku postopka prestrukturiranja in za katere ni potrebno soglasje upniškega odbora ali sodnega nadzornika ali ki so bili izvedeni s soglasjem upniškega odbora ali sodnega nadzornika, če je bil stečaj razglašen na podlagi preučitve poenostavljenega predloga za začetek stečajnega postopka, ter terjatve v zvezi s krediti, posojili, obveznicami, jamstvi ali akreditivi ali drugim financiranjem, predvidenim v poravnavi, sprejeti v postopku prestrukturiranja, in odobrenim v zvezi z izvajanjem navedene poravnave, če je bil stečaj razglašen na podlagi preučitve predloga za začetek stečajnega postopka, predloženega najpozneje tri mesece po dokončni razveljavitvi poravnave;

druga kategorija – druge terjatve, če niso poravnane v drugih kategorijah, zlasti davki in javne dajatve, ter druge terjatve v zvezi s prispevki za socialno varnost;

tretja kategorija – obresti na terjatve, vključene v zgornjih kategorijah, v vrstnem redu, v katerem se plačujejo glavnice, ter sodne in upravne kazni in terjatve v zvezi z donacijami in volili;

četrti kategorija – terjatve partnerjev ali delničarjev v zvezi s posojilom ali drugim pravnim aktom s podobnimi učinki, zlasti v zvezi z dobavo blaga z odloženim plačilom stranki v stečaju, ki je bila v petih letih pred razglasitvijo stečaja kapitalna družba, z obrestmi.

Če znesek, ki ga je treba razdeliti, ne zadostuje za poravnavo vseh terjatev, se terjatve v naslednji kategoriji poravnajo šele po poravnavi vseh terjatev v prejšnji kategoriji, če pa znesek, ki ga je treba razdeliti, ne zadostuje za poravnavo vseh terjatev v določeni kategoriji, se te terjatve poravnajo sorazmerno z njihovim zneskom.

Terjatve, zavarovane s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico in pomorsko hipoteko ter pravicami, ki potečejo v skladu z določbami zakona, in učinki razkritja osebnih pravic ter terjatve, ki obremenjujejo nepremičnine, trajna uporaba, lastninska pravica člana zadruga na stanovanjskih prostorih ali morskem plovilu, vpisanem v register ladij, se poravnajo iz zneska, ki je bil pridobljen z likvidacijo obremenjene stranke ter od katerega se odštejejo stroški likvidacije navedene stranke in drugi stroški stečajnega postopka v znesku, ki ne presega ene desetine zneska, pridobljenega z likvidacijo; vendar pa odbitni del stroškov stečajnega postopka ne more biti večji od dela, ki ustreza deležu vrednosti obremenjenega predmeta glede na vrednost celotne stečajne mase. Navedene terjatve in pravice se poravnajo glede na njihovo prednostno razvrstitev. Če se znesek, pridobljen z likvidacijo obremenjene stranke, uporabi za poravnavo terjatev, zavarovanih s hipoteko in pravicami, ki potečejo, ter osebnih pravic in terjatev, je prednost odvisna od tega, kdaj začne veljati vpis hipoteke, pravice ali terjatve v zemljiško knjigo ali register hipotek.

Stranske terjatve, ki jih v skladu z ločenimi določbami krije zavarovanje, se poravnajo v enakem deležu kot zgoraj navedene terjatve. Z zneskom, ki pripada upniku, se najprej poravnajo glavna terjatev, nato obresti in druge stranske terjatve, stroški postopka pa se poravnajo na koncu.

Če se nepremičnina, pravica do trajne uporabe ali lastninska pravica člana zadruga na stanovanjskih prostorih ali morskem plovilu, vpisanem v register ladij, proda pred poravnavo terjatev, zavarovanih s hipoteko ali pomorsko hipoteko in drugimi pravicami, vključno z osebnimi pravicami in terjatvami, ki so obremenjevale prodani predmet in so zaradi prodaje prenehale, se poravnajo terjatve iz naslova preživnine, prispevki, plačani kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, in renta, dodeljena v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti za obdobje po razglasitvi stečaja, ter plačilo za delo zaposlenih na nepremičnini, plovilu ali v prostorih za tri mesece pred prodajo, pri čemer to plačilo ne presega trikratnika zneska minimalne plače.

V postopku prestrukturiranja se terjatve poravnajo v skladu s poravnavo, ki jo odobri sodišče. Pravila o poravnavi terjatev so določena v členih 155-163 zakona o prestrukturiranju.

Poravnava lahko določa razdelitev upnikov v skupine, ki obsegajo različne kategorije interesov, zlasti na:

- upnike s terjatvami iz delovnega razmerja, ki so se strinjali s svojo vključitvijo v poravnavo,
- kmete s terjatvami v zvezi z dobavo pridelkov z njihovih kmetij,
- upnike, katerih terjatve na dolžnikovem premoženju so zavarovane s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico ali pomorsko hipoteko in s prenosom lastništva nad predmetom, terjatvijo ali drugo pravico na upnika ter ki so se strinjali s svojo vključitvijo v tako poravnavo,
- upnike, ki so partnerji ali delničarji dolžnika, ki je kapitalska družba, in ki imajo v družbi delnice, ki jim zagotavljajo vsaj 5 % glasov na skupščini partnerjev ali skupščini delničarjev.

Razdelitev upnikov v skupine je obvezna, če predlog poravnave vključuje zavarovane upnike.

Pogoji za prestrukturiranje dolžnikovih obveznosti so enaki za vse upnike, če pa se glasovanje o poravnavi izvede v skupinah upnikov, so enaki za upnike, vključene v isto skupino, razen če se upnik izrecno strinja z manj ugodnimi pogoji.

Ugodnejši pogoji za prestrukturiranje dolžnikovih obveznosti so dopustni v zvezi z upniki, ki so po začetku postopka prestrukturiranja zagotovili ali bodo zagotovili financiranje, potrebno za izvajanje poravnave, v obliki kredita, obveznic, bančnih garancij, akreditivov ali drugih finančnih instrumentov.

Pogoji za prestrukturiranje terjatev iz delovnega razmerja ne morejo biti taki, da zaposlene prikrajšajo za minimalno plačo.

Prestrukturiranje se enako uporablja za finančne in nefinančne obveznosti. Če je upnik v enem tednu od prejema obvestila o datumu skupščine upnikov in kopije predloga poravnave ugovarjal prestrukturiranju svoje terjatve kot nederarne, pri čemer je izjavo predložil nadzorniku ali stečajnemu upravitelju, ali kadar prestrukturiranje zaradi narave nederarne terjatve ni mogoče, se ta terjatev pretvori v denarno terjatev. Ta učinek nastane na dan začetka postopka.

Pogoji za prestrukturiranje terjatev na dolžnikovem premoženju, ki so zavarovane s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico ali pomorsko hipoteko in s prenosom lastništva nad predmetom, terjatvijo ali drugo pravico, se lahko razlikujejo glede na prednostno razvrstitev upnikov.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Sodišče razglasi, da je stečajni postopek zaključen, ko se izvede načrt končne razdelitve ali po poravnavi terjatev vseh upnikov v okviru postopka.

Na dan, ko odločba o zaključku stečajnega postopka postane pravnomočna, stranka v stečaju ponovno pridobi pravico do upravljanja premoženja in razpolaganja z njim.

Po zaključku stečajnega postopka se vsi nerešeni postopki, ki jih je začel upravitelj, da bi se ukrep stranke v stečaju, ki škoduje upnikom, razglasil za ničnega, prekinejo, medsebojne terjatve za izterjavo stroškov postopka pa zastarajo. V drugih civilnih postopkih stranka v stečaju nadomesti upravitelja.

Stranka v stečaju, ki je fizična oseba, lahko v 30 dneh po objavi odločbe o zaključku stečajnega postopka predloži zahtevek za pripravo načrta poplačila upnikov in za odpis preostalega dolga, ki v postopku prestrukturiranja ni bil poravnani. V istem roku lahko stranka v stečaju, ki je fizična oseba, predloži tudi zahtevek za odpis dolga brez priprave načrta poplačila upnikov, če je iz osebnih okoliščin stranke v stečaju jasno razvidna njena trajna nezmožnost za izvedbo kakršnih koli plačil v skladu z načrtom poplačila upnikov. Če nezmožnost izvedbe plačila na podlagi načrta poplačila upnikov, ki izhaja iz osebnih okoliščin stranke v stečaju, ni trajna, sodišče odpiše dolg stranke v stečaju brez priprave načrta poplačila upnikov pod pogojem, da v petih letih od dneva, ko postane odločba o pogojnem poplačilu dolga stranke v stečaju brez priprave načrta poplačila upnikov pravnomočna, niti stranka v stečaju niti nobeden od upnikov ne predloži zahtevka za pripravo načrta poplačila upnikov, na podlagi česar sodišče razveljavi odločbo o pogojnem odpisu dolga stranke v stečaju brez priprave načrta poplačila upnikov in pripravi načrt poplačila upnikov, ko ugotovi, da stranka v stečaju ni več nezmožna izvesti poplačil na podlagi načrta poplačila upnikov.

Sodišče navedeni zahtevek zavrne, če je:

1. stranka v stečaju povzročila svojo insolventnost ali namerno bistveno povečala njen obseg, zlasti z upravljanjem svojih sredstev in namernim neizpolnjevanjem zapadlih obveznosti;
2. bila stranka v stečaju v desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka predmet stečajnega postopka, v katerem so bili odpisani vsi njeni dolgovi ali njihov del,

- razen če je ugoditev prošnji iz točke (1) ali (1a) utemeljena zaradi pravičnosti ali humanitarne potrebe.

Sodišče v svoji odločbi o pripravi načrta poplačila upnikov ugotovi, ali je stranka v stečaju povzročila svojo insolventnost ali namerno ali iz hude malomarnosti bistveno povečala njen obseg, ter določi, v kakšnem obsegu in roku (največ 36 mesecev) mora stranka v stečaju izpolniti obveznosti, ki so bile sprejete na seznam terjatev in niso bile izpolnjene v stečajnem postopku v skladu z načrti razdelitve, ter kateri del obveznosti stranke v stečaju, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja, bo odpisan po izvedbi načrta poplačila upnikov. Če se ugotovi, da je stranka v stečaju povzročila svojo insolventnost ali da je namerno ali iz hude malomarnosti povečala njen obseg, je treba pripraviti načrt poplačila upnikov za obdobje, ki ni krajše od 36 mesecev niti daljše od 84 mesecev. Če je dolжник z izvajanjem načrtov razdelitve in načrta poplačila upnikov plačal vsaj 70 % svojih obveznosti, sprejetih na seznam terjatev, je treba pripraviti načrt poplačila upnikov za obdobje, ki ni daljše od enega leta. Če je dolжник z izvajanjem načrtov razdelitve in načrta poplačila upnikov plačal vsaj 50 % svojih obveznosti, sprejetih na seznamu terjatev, je treba pripraviti načrt poplačila upnikov za obdobje, ki ni daljše od dveh let.

Med izvajanjem načrta poplačila upnikov ni mogoče začeti izvršilnih postopkov v zvezi s terjatvami, nastalimi pred razglasitvijo stečaja (razen terjatev, ki izhajajo iz obveznosti iz člena 370f(2) zakona o stečaju, in terjatev, ki jih stranka v stečaju ni razkrila, če upnik ni sodeloval v postopku), stranka v stečaju pa ne sme storiti pravnih dejanj, ki bi lahko ogrozile njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov (izjemoma lahko sodišče na zahtevo stranke v stečaju predloži soglasje za tako pravno dejanje ali ga odobri).

Stranka v stečaju mora vsako leto do konca aprila sodišču predložiti poročilo o izvajanju načrta poplačila upnikov za preteklo koledarsko leto, pri čemer razkrije ustvarjene prihodke, odplačane zneske in pridobljena sredstva, katerih vrednost presega povprečno mesečno plačo v poslovnem sektorju, brez izplačila dividend za dobiček v tretjem četrtletju preteklega leta.

Sodišče lahko na zahtevo stranke v stečaju in po zaslišanju upnikov spremeni načrt poplačila upnikov, če stranka v stečaju ne more izpolniti obveznosti, določenih v njem. Poleg tega lahko podaljša rok za odplačilo dolgov, in sicer za največ 18 mesecev.

Če se ekonomski položaj stranke v stečaju med izvajanjem načrta poplačila upnikov bistveno izboljša in če je to izboljšanje mogoče pripisati razlogom, ki niso zvišanje plač ali prihodkov, ustvarjenih z gospodarsko dejavnostjo, ki jo osebno izvaja stranka v stečaju, lahko upnik in stranka v stečaju predložita zahtevek za spremembo načrta poplačila upnikov. Sodišče po zaslišanju stranke v stečaju in upnikov, vključenih v načrt poplačila upnikov, izda odločbo o spremembi tega načrta.

Sodišče po uradni dolžnosti ali na zahtevo upnika po zaslišanju stranke v stečaju in upnikov, vključenih v načrt poplačila upnikov, ta načrt razglasi za ničnega, če stranka v stečaju ne izpolni obveznosti, ki so vanj vključene, razen če je neizpolnitev obveznosti zanemarljiva ali če je odpis preostalega dolga stranke v stečaju utemeljen zaradi pravičnosti ali humanitarne potrebe. Zgornja določba se smiselno uporablja, če stranka v stečaju:

1. ni pravočasno predložila poročila o izvajanju načrta poplačila upnikov;
2. v poročilu o izvajanju načrta poplačila upnikov ni razkrila ustvarjenih prihodkov ali pridobljenih sredstev;
3. stori pravno dejanje, ki bi lahko ogrozilo njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov, pri čemer ni pridobila soglasja sodišča ali sodišče ni odobrilo navedenega dejanja;
4. prikrije premoženje ali je bilo s pravomočno odločbo ugotovljeno, da je storila pravno dejanje v škodo upnikov.

Če se načrt poplačila upnikov razglasi za ničnega, se obveznosti stranke v stečaju ne odpišejo.

Sodišče po tem, ko je stranka v stečaju izpolnila obveznosti iz načrta poplačila upnikov, izda odločbo, s katero potrdi izvedbo tega načrta in odpiše obveznosti stranke v stečaju, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja in niso bile poravnane v okviru izvajanja načrta poplačila upnikov. Terjatve iz preživnine, obveznosti v zvezi z nadomestili, plačanimi kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti,

denarne kazni, ki jih je naložilo sodišče in jih je treba plačati, obveznosti v zvezi z odškodnino za povzročeno škodo in trpljenje, obveznosti glede plačila dopolnilne odškodnine ali denarnih dajatev, ki jih je sodišče naložilo kot kazenski ukrep ali ukrep za pogojno kazen, ter obveznosti glede odškodnine za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja ali prestopka, za katerega je bilo v pravnomočni sodbi ugotovljeno, da je bil storjen, in terjatve, ki jih stranka v stečaju namenoma ni razkrila, če upnik ni sodeloval v postopku, se ne odpišejo.

Spremembe pravnih razmerij, izvedene v skladu z določbami zakona o stečaju, so za stranko v stečaju in za drugo stranko zavezujoče tudi po zaključku stečajnega postopka, razen če določbe ločenega zakonodajnega akta določajo drugače.

Postopek prestrukturiranja se konča, ko odločba sodišča o odobritvi ali zavrnitvi odobritve poravnave postane pravnomočna. Takrat tudi dolžnik ponovno pridobi pravico do upravljanja svojega premoženja, če mu je bila navedena pravica odvzeta ali omejena, razen če je v poravnavi določeno drugače (člen 171 zakona o prestrukturiranju).

Sodišče po izvedbi poravnave ali izvršbi terjatev, vključenih v poravnavo, na zahtevo dolžnika, nadzornika poravnave ali druge osebe, ki je na podlagi poravnave upravičena do izvajanja poravnave ali nadzorovanje njenega izvajanja, izda odločbo, s katero potrdi izvedbo poravnave (člen 172 zakona o prestrukturiranju).

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Če se po zaključku stečajnega postopka zoper fizične osebe, ki izvajajo gospodarsko ali poklicno dejavnost, pripravi načrt poplačila, lahko upnik od sodišča zahteva, naj načrt poplačila upnikov razglasi za ničnega, če stranka v stečaju ne izpolni obveznosti, določenih v njem, ali ne predloži pravočasno poročila o izvajanju načrta ali v njem ne razkrije ustvarjenih prihodkov ali pridobljenih sredstev, brez soglasja sodišča izvede pravno dejanje, ki bi lahko ogrozilo njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov, ali tako dejanje izvede, ne da bi ga sodišče odobrilo, ne razkrije svojega premoženja ali pa se zanjo s pravnomočno odločbo ugotovi, da je storila pravno dejanje v škodo upnikov (člen 370e zakona o stečaju). Poleg tega lahko upnik po zaključku ali prekinitvi stečajnega postopka zahteva, da se izpisek s seznama terjatev, ki ga je odobrila stečajni sodnik, v katerem sta navedena terjatev in znesek, ki ga je v zvezi z njo prejel, razglasi za izvršljivega zaradi izterjave obveznosti, ki niso bile plačane v stečajnem postopku (člen 264 zakona o stečaju).

Upnik lahko v postopku prestrukturiranja od sodišča zahteva, naj poravnavo razglasi za nično, če dolžnik ne upošteva njenih določb ali če je očitno, da poravnava ne bo izvedena (domneva se, da poravnava ne bo izvedena, če dolžnik ne izpolni obveznosti, ki nastanejo po odobritvi poravnave). Stranka, ki predloži zahtevo, se lahko pritoži zoper odločbo, s katero je bila zahteva zavrnjena (člen 176 zakona o prestrukturiranju).

Če se poravnava razglasi za nično ali poteče, lahko obstoječi upniki svoje terjatve uveljavljajo v prvotnih zneskih, pri čemer se upoštevajo zneski, plačani v okviru poravnave. S hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico ali pomorsko hipoteko je terjatev zavarovana do zneska, ki še ni bil poravnani (člen 179 zakona o prestrukturiranju).

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek načeloma vključuje dve fazi, tj. postopek za razglasitev stečaja in postopek po razglasitvi stečaja.

Stroški postopka za razglasitev stečaja se najprej krijejo s predplačilom vložnika v znesku, ki ustreza povprečni mesečni plači v poslovnem sektorju, kot jo objavi predsednik osrednjega statističnega urada, brez plačila dividend za dobiček v tretjem četrtletju preteklega leta. Če se postopek začne na zahtevo upnika, stroške krije stranka v stečaju, če se razglasi stečaj ali če se zahteva zavrne zaradi premajhne stečajne mase.

Stroški postopka po razglasitvi stečaja se krijejo iz stečajne mase. Če je premoženje insolventnega dolžnika premajhno, da bi se z njim pokrili stroški postopka, ali če zadostuje le za pokritje teh stroškov, sodišče zavrne predlog za začetek stečajnega postopka.

Upnik ni upravičen do povračila stroškov, nastalih v stečajnem postopku. Vendar se stroški, ki jih je imel upnik v postopku, ki se je začel z ugovorom zoper priznanje terjatve drugega upnika, povrnejo, če je bilo zaradi ugovora sprejetje izpodbijane terjatve zavrženo. Prav tako se povrnejo predplačila v zvezi s stroški postopka, plačana na zahtevo stečajnega sodnika ali v skladu s sklepom skupščine upnikov, če sredstva iz stečajne mase zadostujejo za ta namen. Upnik, ki prijavi terjatev po določenem roku, plača pavšalne stroške stečajnega postopka, ki izhajajo iz navedene prijave, v znesku, ki je enak 15 % povprečne mesečne plače v poslovnem sektorju, kot jo objavi predsednik osrednjega statističnega urada, brez plačila dividend za dobiček v tretjem četrtletju preteklega leta, tudi če je do zamude prišlo brez krivde upnika, razen če je bila terjatev po izteku roka prijavljena zato, ker je upravitelj popravil obračun ali drug dokument o poravnavi.

Stroške postopka prestrukturiranja krije dolžnik. Stroške, ki jih mora plačati dolžnik, ki mu je bila odvzeta pravica do upravljanja, na zahtevo sodišča ali stečajnega sodnika plača stečajni upravitelj.

Udeleženci postopka krijejo stroške, povezane s svojo udeležbo.

Stroške postopka, uvedenega po ugovoru zoper vključitev terjatve drugega upnika, mora dolžnik plačati upniku, ki je vložil ugovor, če je bila zaradi ugovora zavržena vključitev izpodbijane terjatve, razen če je dolžnik vključitve terjatve na seznam terjatev izpodbijal v izjavi, predloženi v skladu s členom 86(2)(9) zakona o prestrukturiranju, ali če je vložil ugovor.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

V stečajnem postopku so pravna dejanja stranke v stečaju v zvezi s stečajno maso nična. Razpolaganje s celotno dediščino ali njenim delom ali dednim deležem s strani stranke v stečaju je prav tako neveljavno, kar velja tudi za razpolaganje z deležem v predmetu, vključenem v dediščino, s strani te stranke in za njeno soglasje, da drug dedič razpolaga z deležem v predmetu, vključenem v dediščino.

Za naslednje ukrepe je potrebno soglasje upniškega odbora, sicer so neveljavni (člen 206 zakona o stečaju):

1. nadaljnje upravljanje podjetja s strani upravitelja, če naj bi trajalo več kot tri mesece po razglasitvi stečaja;
2. opustitev prodaje podjetja kot celote;
3. neposredna prodaja sredstev, vključenih v stečajno maso;
4. najemanje posojil ali kreditov in obremenitev sredstev stranke v stečaju z omejenimi lastninskimi pravicami;
5. sprejem ali opustitev sklenitve poravnave v zvezi z izpodbijanimi terjatvami in predložitev spora arbitražnemu sodišču.

Izjema se lahko uporabi, če je treba enega od navedenih ukrepov izvesti takoj in če se ta ukrep nanaša na vrednost, ki ne presega 10 000 PLN – v tem primeru ga lahko upravitelj, sodni nadzornik ali stečajni upravitelj izvede brez soglasja odbora.

Poleg tega dovoljenje upniškega odbora ni potrebno za prodajo premičnin, če ocenjena vrednost vseh premičnin v stečajni masi, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN, ter za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN. To velja tudi za soglasje za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena na seznamu terjatev, ne presega 50 000 PLN.

Vpis v zemljiško knjigo in register hipotek ali drug register, ki obremenjuje premoženje stranke v stečaju z omejeno stvarno pravico, za katero ni bilo pridobljeno soglasje, ki se zahteva v skladu s točko (1), se izbriše po uradni dolžnosti. Podlaga za izbris je pravnomočna odločba stečajnega sodnika, da je vpis nedopusten (člen 206(5) zakona o stečaju).

Stečajni sodnik določi ukrepe, ki jih upravitelj ne sme izvesti brez njegovega soglasja ali brez soglasja upniškega odbora. To pomeni, da lahko stečajni sodnik razširi seznam ukrepov iz člena 206, ki so veljavni le, če se zanje pridobi soglasje upniškega odbora.

Pravna dejanja, s katerimi je stranka v stečaju v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka razpolagala s svojim premoženjem, so neveljavna, če so bila izvedena brezplačno ali za plačilo, vendar je vrednost izvajanja s strani stranke v stečaju bistveno presejala plačilo, ki ga je pridobila navedena stranka ali je bilo rezervirano zanj ali za tretjo osebo. To pravilo se smiselno uporablja za sodno poravnavo, sprejem terjatev in opustitev terjatev.

Poleg tega varščina za dolg, ki še ni zapadel v plačilo, in poplačilo takega dolga nimata učinka, če ju je stranka v stečaju zagotovila v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka. Vendar lahko stranka, ki je prejela plačilo ali varščino, z zahtevkom ali ugovorom zahteva, da se navedeni ukrepi sprejmejo kot veljavni, če ob izvedbi teh ukrepov ni bila seznanjena z obstojem razlogov za stečaj.

Navedena pravila se ne uporabljajo za varščine, določene pred razglasitvijo stečaja, v zvezi s terminskimi finančnimi posli, posojili finančnih instrumentov ali prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb očasni prodaji iz člena 85(1).

Stečajni sodnik lahko na zahtevo tretje osebe odredi, da se plačilo za vzajemno izvajanje navedene osebe vrne iz stečajne mase, če je bilo to izvajanje opravljeno v zvezi s pravnim dejanjem navedene tretje osebe in stranke v stečaju v zvezi s premoženjem, vključenim v stečajno maso. Določbe o neustrezni izvedbi se smiselno uporabljajo za to vrsto izvedbe. Vračilo plačila za navedeno izvedbo se lahko odredi, če je bilo pravno dejanje izvedeno po razglasitvi stečaja in pred objavo sklepa o začetku stečajnega postopka v registru, ko tretja oseba, ki je ravnala z ustrezno skrbnostjo, ni mogla vedeti za razglasitev stečaja.

Dodelitev prihodnje terjatve nima učinka v zvezi s stečajno maso, če ta terjatev nastane po razglasitvi stečaja, razen če je bila pogodba, s katero je bila terjatev dodeljena, sklenjena najpozneje šest mesecev pred potrjenim datumom predložitve pisnega predloga za začetek stečajnega postopka.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo upravitelja razglasi pravno dejanje v zvezi s stečajno maso, izvedeno proti plačilu, za neveljavno, če je stranka v stečaju to pravno dejanje izvedla v šestih mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in če je bila druga stranka v pravnem dejanju njen zakonec, sorodnik ali sorodnik v svaštvu v ravni črti oziroma sorodnik ali sorodnik v svaštvu v stranski črti do vključno drugega kolena ali oseba, ki je v dejanskem razmerju s stranko v stečaju, oseba, ki s stranko v stečaju vodi gospodinjstvo ali je posvojitelj ali otrok stranke, razen če druga stranka v pravnem dejanju dokaže, da interes upnikov ni bil oškodovan. Zoper odločbo stečajnega sodnika se lahko vloži pritožba.

Navedeno pravilo velja tudi za dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede z družbo, v kateri je stranka član upravnega odbora ali edini partner ali delničar, in z družbami, v katerih so osebe, navedene v prejšnjem odstavku, člani upravnega odbora ali edini partnerji ali delničarji. Smiselno velja tudi za dejanja, ki jih izvede stranka v stečaju, ki je družba ali pravna oseba, če jih izvede s partnerji, njihovimi predstavniki ali zakonci in povezanimi družbami, njihovimi partnerji in predstavniki in zakonci navedenih oseb, ter za dejanja, ki jih stranka v stečaju, ki je družba, izvede z drugo družbo, če je ena od njiju matična družba ali če je navedena druga družba matična družba stranke v stečaju in druge stranke, ki sodeluje pri dejanju.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo upravitelja odloči, da je določen del plačila, dolgovanega za obdobje pred razglasitvijo stečaja, vendar največ šest mesecev pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, neveljaven v zvezi s stečajno maso, če je plačilo za delo, ki ga je opravila oseba, ki zastopa stranko v stečaju, ali zaposleni, ki v podjetju opravlja vodstvene naloge, ali plačilo osebi, ki je izvajala storitve v zvezi z upravljanjem podjetja stranke v stečaju ali nadzorom nad njim, kot je določeno v pogodbi o zaposlitvi, pogodbi o storitvah ali sklepu, ki ga je upravljalni organ stranke v stečaju dosegel ali sprejel pred razglasitvijo stečaja, bistveno višje od povprečnega plačila za tako vrsto dela ali storitev ter ni upravičeno s količino dela, tudi če je bilo plačilo že izvedeno.

Stečajni sodnik lahko plačilo navedenim osebam za obdobje po razglasitvi stečaja razglasi za delno ali v celoti neveljavno v zvezi s stečajno maso, če to plačilo ni upravičeno s količino dela, ker je upravljanje prevzel upravitelj.

Stečajni sodnik na zahtevo upravitelja naslednje ukrepe prav tako razglasi za neveljavne v zvezi s stečajno maso:

- obremenitev premoženja stranke v stečaju s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, če stranka v stečaju ni bila osebni dolžnik zavarovanega upnika ter če je bila

obremenitev premoženja vzpostavljena v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in stranka v stečaju ni prejela nobene izvedbe v zvezi s to obremenitvijo,

- obremenitev premoženja stranke v stečaju s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, če je bilo premoženje obremenjeno v zameno za izvedbo v vrednosti, ki je nesorazmerno nizka v primerjavi z vrednostjo vzpostavljenega zavarovanja,
- zgoraj navedene obremenitve, ne glede na vrednost izvedbe, če so z njimi zavarovani dolgovi oseb iz člena 128 zakona o stečaju (osebe, ki so v tesnem odnosu s stranko v stečaju ali so njeni sorodniki), razen če druga stranka dokaže, da interes upnikov ni bil oškodovan,
- pogodbene kazni, določene za neizpolnitev ali neustrezno izpolnitev obveznosti, če je stranka v stečaju obveznost večinoma izpolnila ali če je pogodbena kazen očitno pretirana.

Pravna dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede v škodo upnikov, v zadevah, ki niso zajete v zakonu o stečaju, smiselno urejajo določbe civilnega zakonika o zaščiti upnikov pred insolventnostjo dolžnika.

V postopku prestrukturiranja je za naslednje ukrepe dolžnika ali stečajnega upravitelja v skladu s členom 129 zakona o prestrukturiranju potrebno soglasje upniškega odbora, drugače so neveljavni:

- obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave,
- prenos lastništva predmeta ali pravice, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave,
- obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe z drugimi pravicami,
- najemanje kreditov ali posojil,
- sklenitev pogodbe o zakupu dolžnikovega podjetja ali njegovega organiziranega dela ali podobnega dogovora,

(Če se zgornji ukrepi izvedejo s soglasjem upniškega odbora, jih ni mogoče šteti za neveljavne v zvezi s stečajno maso.)

- prodaja nepremičnine ali drugih sredstev, vrednih več kot 500 000 PLN, s strani dolžnika.

Določbe pogodbe, katere stranka je dolžnik, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja pospešenega postopka poravnavanja, so *neveljavne* v zvezi s stečajno maso (členi 248, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

V postopku sanacije so pravna dejanja dolžnika, s katerimi je odsvojil svoje premoženje, neveljavna v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če je vrednost izvedbe s strani dolžnika bistveno višja od vrednosti izvedbe, ki jo je dolžnik prejel ali je rezervirana zanj ali za tretjo osebo, in če je bilo navedeno dejanje izvedeno v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije. To pravilo se smiselno uporablja za sodno poravnavo, sprejem terjatev in opustitev terjatev.

Zavarovanja v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe so neveljavna tudi, če so bila vzpostavljena v neposredni povezavi z izvedbo, ki jo je prejel dolžnik, in če jih je dolžnik vzpostavil v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije ter če je del zavarovanja, ki je na dan vzpostavitve zavarovanja za več kot polovico presegel vrednost zavarovane izvedbe, ki jo je prejel dolžnik, skupaj s stranskimi terjatvami, določenimi v dokumentu, ki je podlaga za vzpostavitev zavarovanja, vzpostavljen v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije (člen 304 zakona o prestrukturiranju).

Stečajni sodnik v postopku sanacije po uradni dolžnosti ali na zahtevo stečajnega upravitelja odloči, da je določen del plačila, dolgovanega za obdobje pred razglasitvijo stečaja, vendar za največ tri mesece pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije, neveljaven v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če je plačilo za delo, ki ga je opravil predstavnik dolžnika ali njegov zaposleni, ki v podjetju opravlja vodstvene naloge, ali plačilo osebi, ki je izvajala storitve v zvezi z upravljanjem dolžnikovega podjetja ali nadzorom nad njim, kot je določeno v pogodbi o zaposlitvi, pogodbi o storitvah ali sklepu, ki ga je upravljalni organ dolžnika dosegel ali sprejel pred začetkom postopka sanacije, bistveno višje od povprečnega plačila za tako vrsto dela ali storitev in ni upravičeno s količino dela, tudi če je bilo plačilo že izvedeno. Stečajni sodnik lahko plačilo navedenim osebam, dolgovano za obdobje po začetku postopka sanacije, razglasi za delno ali v celoti neveljavno v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če to plačilo ni upravičeno s količino dela, ker je upravljanje prevzel stečajni upravitelj (člen 305 zakona o prestrukturiranju).

Stečajni upravitelj lahko začne postopek za razglasitev neveljavnosti dejanj in druge postopke, v katerih

zahtevek temelji na neveljavnosti dejanja. Po izteku enega leta od začetka postopka sanacije dejanja ni mogoče razglasiti za neveljavnega, razen če je ta pravica potekla prej [v skladu s civilnim zakonikom](#). Navedeni rok ne velja, če je bila zahteva za razglasitev neveljavnosti dejanja vložena z ugovorom. Pravna dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede v škodo upnikov, v zadevah, ki niso zajete v navedenih določbah, se lahko ustrezno izpodbijajo v skladu z določbami [civilnega zakonika](#) o zaščiti upnikov pred insolventnostjo dolžnika (členi 306, 307 in 308 zakona o prestrukturiranju).

■ Zadnja posodobitev: 10/07/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.